

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer izveniš nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterstopne peti-vrste po 14 h, če se oznanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5. — Upravištvu naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravištva telefon št. 85.

Slovenci in Slovenke!

Pretekli teden se je bil v naših slovenskih mestih in trgih na Kranjskem boj zgodovinskega pomena.

Proti slovensko mislečemu meščanstvu so se vzdignili v bratovskem sporazumu in jedinstvu prikriti in neprikriti privrženci mednarodnega klerikalizma in zastopniki nemštva na Kranjskem.

Iztrgati so hoteli slovenskemu meščanstvu iz rok ponosno slovensko trobojnico in jo nadomestiti s črno-rdeče-zlato in belo-rumeno zastavo.

Slovensko meščanstvo je pa poskušeni napad na slovenski značaj slovenskih naših mest in trgov zmagoslavno odbilo.

Kakor slovensko meščanstvo v naših slovenskih mestih in trgih na Kranjskem, pokazal je pa tudi bratski narod hrvatski in srbski pri volitvah pretekli teden, da je zvest in neustrasen čuvar svojih narodnih svetinj.

Bratski narod hrvatski in srbski je izvojeval pri zadnjih saborskih volitvah na celi črti tako sijajne zmage, da ga obhaja ne samo ves slovenski, temveč tudi ves kulturni svet.

Pretekli teden so pa tudi naši severni bratje Čehi po deset in desetletnem trdem in neizprosno boju zmagonosno zavzeli za nemško trdnjavo veljajoči biser južne Češke: ponosne Budjejevice.

Češka žilavost, češka vztrajnost sta češkemu narodu priborili nazaj eno najvažnejših njegovih postojank.

Slava ti češki vztrajnosti in žilavosti!

Slava pa posebno prvoboritelju budjejeviških Čehov in prvemu deželnemu poslancu budjejeviškemu dr. Zatkli.

Slovenci in Slovenke!

Bodočo soboto ali dne 7. marca 1908 se zbera v naši beli Ljubljani novoizvoljeni slovenski deželni poslanci slovenskih mest in trgov.

V trajen spomin sijajne zmage slovenske narodne misli, v trajen spomin sijajnih zmag bratskega naroda hrvatskega in srbskega, v trajen spomin zgodovinskega zavzetja Budjejevic po junaških bratih Čehih in na čast novoizvoljenih slovenskih deželnih poslancev naših slovenskih mest in trgov se vrši

v soboto, 7. marca 1908

ob 8 uri zvečer

v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Ljubljani rodoljubno slavlje.

Tega rodoljubnega slavlja naj se udeleži vsak zavedni Slovenec, vsaka zavedna Slovenka.

Prihitite pa tudi vi drugi slovanski bratje na to slovansko slavlje.

V Ljubljani, 4. marca 1908.

„Slovensko društvo“ v Ljubljani.

Pomladanski veter.

Krepak veter je zapihal po slovenski domovini. Otajal je oledenost, ki je bila nastala, razgalil je mišljave, s katerimi je bilo napolnjeno ozračje. Prav pomladansko je zapihal ta veter, kakor bi oznanjal politično pomlad.

Volitve v kranjskih mestih in trgih so bile nadvse impozantne manifestacije meščanske solidarnosti in narodne zavednosti. Pri teh volitvah se je vzdignilo narodno meščanstvo zoper sovražnike mestnega prebivalstva in zoper sovražnike slovenske narodnosti, ki so se pod vodstvom vlade združili na skupen boj, in po-

razilo je to koalicijo na celi črti in jo potepalo v prah.

Zmaga v kranjskih mestih je zmaga meščanstva nad tistimi, ki hočejo mesta potlačiti pod svoj podplat. Meščanstvo se dobro zaveda, kje so njegovi sovražniki. Kdo je proglasil v državnem zboru kranjska mesta in trge za sama gnezda, ki nimajo nobene pravice, voliti ločeno od kmečkih občin. Šusteršič in Suklje sta bila ta dva moža, ki sta pri razpravah o volilni reformi za državni zbor proglasila kranjska mesta in trge za umazana gnezda in ki sta izdala in prodala izvenkranjske Slovence samo za to, da sta dobila na svojo stran vlado in Nemce ter kranjska mesta — izvzemši Ljubljano — oropala vsakega zastopstva v državnem zboru. Meščanstvo se je tudi zavedalo, kako je ta stranka dogovorno z Nemci in z vlado pri fa-moznem načrtu za deželnozborsko volilno reformo hotela mestom in trgov priklopiti toliko vasi, da bi meščanstvo prišlo ob ves vpliv in bi kmečke vasi gospodovala nad mesti, dočim bi ostal veleposestnikom ohranjen njihov vnebovpijoči privilegij. To spoznanje, zavest skupnosti mestnih interesov je ustvarilo tisto meščansko solidarnost, ki je pri volitvah tako sijajno premagala nasprotnike.

Drugi moment, ki je dvignil meščanstvo, da je šlo tako žilavo v boj, je bila nevarnost, ki je pretila slovenski narodnosti. Okrog narodne trobojnice so se zbrali slovenski meščani, videč, da so si podali roke izdajalski klerikalci in očitni sovražniki slovenske narodnosti. Nemci so javno pripoznali, da imajo svoje pakete s klerikalci. V smislu tega pakta je bil očiten nemškutar in notoričen pristaš nemške stranke postavljen za kandidata v gorenjskih mestih in javno so šli Nemci in nemščurji v boj za kandidate, ki so se zavzeli, da bodo izpolnjevali določbe nemško-klerikalnega pakta. Kdor ni sleg na obe očesi, je videl narodno nevarnost, ki je pretila z zmago kandidatov nemško-klerikalne zveze in kdor narodno čuti, ta je šel tudi v boj za slovensko stvar.

Ni jih še bilo takih volitev na Kranjskem. Klerikalci, Nemci, nemščurji in kruhoborci so se združili na skupno vojno zoper narodno-napredno stranko. Na delu je bil ves vladni vpliv, ves nemški kapital, vsa agitacijska moč duhovščine. Kar zamorejo umrljivi ljudje storiti, to je storila vladno-klerikalno-nemška zveza, a tudi proti tej kolosalni moči je na ce-

li črti zmagala slovenska meščanska stranka. Pomladanska burja je zašumela in podrla vse upe združenih nasprotnikov. Če klerikalno-nemška zveza da j ni mogla zmagati, potem tudi še v desetletjih ne bo, zakaj poskrbeti se bo dalo, da ne bo vlada več tako postopala kakor sedaj in obračunalo se bo tudi z izdajalci slovenske stvari.

Pomlad naznanjajo tudi volitve na Goriškem. Uspeh, ki je bil dosežen na Goriškem, naj bo pozitivni izid že kakršenkoli, spada med največelejše pojave, kar smo jih doživeli v zadnjih dvajsetih letih. Goriška dežela je po večini manifestirala, da je protiklerikalna. Kdo bi bil kaj takega pričakoval! Goriška se tako razvija — v sosednji Notranjski pa vlada mrtvilo. Klerikalce je velikanski uspeh na Goriškem popolnoma konsterniral. V strahu so, da bo ta silni pojav ljudske zavednosti na Goriškem moralno vplival čez deželno mejo in vzbudil novo življenje na Notranjskem, ki je vedno veljalo za najzavednejšo slov. pokrajino, da jo je od vsega sveta ločena in zapuščena Belokrajina pri zadnjih volitvah tako daleč prekosila.

Ej, zdi se nam, da vstaja res pomlad na Slovenskem in da bodo letošnje volitve začetek novi dobi v našem javnem življenju.

Kriza v delegacijah.

Dunaj, 5. marca. Danes se je zbral ministrski svet ter razpravljalo o položaju, ki je nastal vsled sklepov vojnega odseka. Obenem je imel predsednik avstrijske delegacije dr. Fuchs posvetovanje z vojnim ministrom, kako bi bilo rešiti v odseku in plenumu predlog o zvišanju plač častnikom.

Budimpešta, 5. marca. Predsednik ogrske delegacije Barabas je izjavil na vprašanje, kako stališče namerava zavzeti ogrska delegacija napram sklepom avstrijske delegacije: »Povedal sem kralju, da je izključeno, da bi ogrska delegacija dovolila zvišanje častniških plač za leto 1908, ker ni za to skrbjeno v proračunu za leto 1908. Kar se tiče izjave vojnega ministra, da je zvišanje za leto 1909 brezpogojno zagotovljeno, morem le povedati, da je Schönaiach tako trdil tudi glede leta 1908. Kvečjemu lahko vojni minister nad to stvarjo pade. Zaradi častniških plač ni treba delegacije sklicevati meseca maja, ker je vsak poskus zaman. Proračun je odobren, a več se za leto ne dovoli. Av-

strije naj ne iztegajo preveč prstov, sicer se lahko zgodi, da tudi za leto 1909. ne dobe zvišanja častniških plač.

Iz proračunskega odseka.

Dunaj, 5. marca. V današnji seji je proračunski odsek degnal poglavje »državne železnice«. Posl. dr. Korošec je navajal želje agrarcev glede transporta žive živine, zahteval je, naj si nabavi Južna železnica hladilne vozove za prevažanje mleka in rib. Kritikoval je germanizatorične tendence pri železnicah, posebno na Koroškem, kjer potnika opsujejo, ako zahteva vozni listek v slovenskem jeziku. Dočim so do lani v Celovcu še brez ugovora sprejemali slovenske tovarne liste, jih sedaj odklanjajo. Končno se je pritoževal, da so na progi Celje-Velenje le nemški napisi. — Ker so socialni demokratje zahtevali, naj se postavi v proračun 20 milijonov kron za izboljšanje plač železničarjem, je finančni minister vitez Koritowski kategorično izjavil, da bi celokupna vlada takoj izvajala posledice, ako bi se ta predlog sprejel. — Železnični minister dr. pl. Derschatta je odgovarjal vsem predgovornikom ter naglašal, da je v proračunu treba štediti, ker so lani izdatki znatno presežali dohodke. — Posl. dr. Ellenbogen je zagovarjal svoj predlog ter dokazoval, da bo zvišanje tarif pokrilo teh 20 milijonov. — Posl. dr. Kramář je poudarjal, da je za železnične uslužbence treba nekaj storiti, da se jih ne tira zopet v pasivno resistenco, toda iz proračunskih vzrokov ni mogoče slediti dr. Ellenbognu. — Pri glasovanju je bil dr. Ellenbognov predlog odklonjen, vse postavke proračuna pa so bile sprejete nespremenjene. Odklonjen je bil tudi predlog poslanca Malika glede poddržavljenja južne železnice.

Deželnozborske volitve na Češkem in Gališkem.

Praga, 5. marca. Češki deželni zbor šteje 242 poslancev. Od teh je 6 virilistov, 70 poslancev veleposestva, 98 Čehov (ker so pridobili Čehi tudi mestni mandat v Budjejevicah), 68 Nemcev. Ožje volitve še niso bile v kmečkih občinah v Tahravu in Zlatcu. Češki mandati se razdele po strankah: 38 Mladočehov (dosedaj 65), agrarci 43 (dosedaj 23), Staročehi 5 (dosedaj 6), radikalci 6 (dosedaj 3), realisti in klerikalci po 1 mandat.

73 poljskih konservativcev (dosedaj 93), 22 poljskih demokratov (dosedaj 18), 7 narodnih demokratov (dosedaj 8), 18 članov poljske ljudske stranke (dosedaj 5), 4 klerikale (dosedaj 8), 21 Malorusov (dosedaj 14), 1 Nemec (kakor dosedaj), 3 brez stranke (dosedaj 2). K tem mandatom se pride 11 virilistov, in sicer 8 Poljakov in 3 Malorusi. Kakor vidimo, tudi pri severnih Slovanih propada klerikalizem.

Česko-nemško sporazumljenje.

Praga, 5. marca. Češki in nemški zaupniki so že dobili povabilo za prihodnji tork in petek, da se jim razloži vladni program glede nameravanega sporazumjenja med obema narodoma. Vladni načrt obsega jezikovni zakon v obliki. Natančno besedilo se dožene šele v pogajanjih med ministrskim predsednikom in voditelji strank. Ministrski predsednik pa se bo kmalu posvetoval s parlamentarnimi voditelji vseh narodnosti, da jim razloži, da za sedaj ni misliti na ureditev jezikovnih razmer drugje, kakor na Češkem.

Položaj na Hrvaškem.

Zagreb, 5. marca. Pri ožji volitvi za okraj Novigrad je bil izvoljen vodja kmečke stranke Radić s 150 glasovi, dočim je dobil njegov protikandidat dr. Ivica Frank le 90 glasov. Radić ima potemtakem dva mandata.

Budimpešta, 5. marca. Ogrska vlada se noče več direktno pogajati s srbsko-hrvaško koalicijo, temuč jo bo napotila na bana, ako bi hotela dati jamstva, da začne savor delovati. — Z druge strani se poroča, da hrvaški sabor ne ostane dolgo skupaj. Merodajni krogi so pripravljani, da savor odgode, kakor brz se pokaže najmanjši znak, da se redno delo ovira.

Avstro-Ogrska za Macedonijo.

Carigrad, 5. marca. Avstro-ogrski poslanik grof Pallavicini je urgiral pri velikem vezirju odgovor turške vlade na skupno noto zaradi podaljšanja mandata za reformne organe v Macedoniji. Ob enem je tudi urgiral, zakaj turška vlada zavlačuje oboroženje macedonskega reformnega orožništva z Manserjevimi repetirkami. S tem je avstro-ogrška vlada hotela pokazati ostalim velesilam, da ji z železniškim projektom skozi Sandžak niso vezane roke v reformni akciji.

Pogodba zaradi države Kongo.

Pariz, 5. marca. Pogodba, ki se je ravnokar sklenila med belgijskim kraljem in belgijsko vlado, dočla, da preide v državno last vsa država Kongo z vsemi takozvanimi kronskimi posestvi, le dohodki teh posestev se prepuste "kralju do njegove smrti. Nadalje je prevzela belgijska država še sledeče obveznosti: prestolonasledniku princu Albrehtu mora izplačevati letno rento 120.000 frankov, princezinji Klementini pa 75.000 frankov, pustiti se morajo koncesije raznim družbam, ki so si jih pridobile na kronskih posestvih; ustanoviti se mora fond 45 milijonov frankov za začeta in zasnovana dela na kronskih posestvih; ustanoviti se mora nadaljni fond 50 milijonov iz kolonijalnih sredstev, ki se izplačajo v 15letnih obdobjih kralju v znak hvalečnosti. Ta denar pa mora kralj, oziroma prestolonaslednik porabiti le za obšekorisne namene v državi Kongo.

Dopisi.

Iz Bučke. Preteklo soboto nas je zapustil naš nadučitelj Štrukelj. Bil je pri nas nekaj dni dve leti. A znal si je med tem časom pridobiti toliko — sovražnikov, da mu ni bilo več obstanke med nami. Saj pa tudi ni čudno, če ga je vse sovražilo, kar leze in gre, kajti hotel je tu pri nas vse narobe obrniti. V vsako najmanjšo stvarico je vtaknil svoj nos, in če si je kako reč v glavo vtepel, hotel je on na vsak način biti stvari voditelj, naj bode še tako brezpametna. Koli nepotrebnih stvari in koliko sovražstva in nasprotstva, je zanesel med nami, to je znano le nam Bučkanjarjem; kajti razen župnika Kutnarja in še par farovških podreptnikov ga ni nobeden maral. Kako tudi, ker je hotel biti absolutni "gospod" nad nami, a mi smo se mu po robu postavili, in izrinili ga iz Bučke in upamo, da ga ne bode nikdar več vrag prinesel k nam na Bučko; zakaj: mi se sami voditi znamo, a od Štrukljeve se "sekirat" ne damo. Da mu je po Bučki žal, to kaže, ker je dan pred odhodom celo v šoli pred otroki točil krokodilske solze. Pač lahko, zakaj tu so mu ljudje veliko zastoj nanesti, a mesto da bi bil hvaležen in vljuden, je ljudstvo še "seki-

ral", sodnijsko preganjal nevednega kmeta in občno v razne stroške spravjal, tako da nam ni preostajalo drugega, kot vojska. Je že tako! Vsaka reč se enkrat začne in enkrat konča na tem svetu; pa Štrukljevo tiranstvo nad nami se je začelo, a je malo časa trajalo, navzlic ljubezni gosp. Kutnarja & Comp. Sedaj bodo morali menda Tersinar ter Jaklič in drugi v Dobropolje iti na božjo pot k Štruklju, da jih razsvetli, kadar bodo potrebni kake pomoči proti nam. A glava je padla, klerikalni zmaj je pri nas uničen in ne oživi nikdar več. Vam g. Štrukelj pa svetujemo: Ako hočete kaj več naklonjenosti od ljudstva, živite z njim, a ne proti njemu, drugače stavimo, da čez par let bode v Dobropolju to kar je bilo na Bučki. Tole vam pa le povemo: Napuh spravljaj v nesrečo, in pa: Kdor devet rokodelstev obenem opravlja, ne ume nobenega.

Ljubomir.

Grozovit požar v Clevelandu.

Zgorelo je 138 oseb, med njimi 30 Slovencev.

Danes zjutraj nam je poslal prijatelj iz Clevelanda sledečo brzojavko: »Sola v Collingwoodu zgorela. Zrtev 173, med njimi 30 Slovencev.«

O tej grozoviti nesreči se poročajo sledeče podrobnosti: »Ker je bila peč preveč zakurjena, nastal je v šolskem poslopju, v katerem je bilo nad 400 otrok, požar. Poslopje je imelo le dva odprta izhoda, vsled česar je nastala pri vratih strahovita gnječa ter so večji manjše pomandrali. Med temi boji pri izhodu se je zrušilo prvo nadstropje in mnogo otrok je padlo v klet. Obupani starši in množica meščanov so morali gledati, kako so jim otroci živi goreli. Ko se je celo poslopje zrušilo, so nagromadili pred pogoriščem cele piramide ožganih trupel. Prvi dan so izvlekli 146 trupel. Med ponesrečenimi so tudi štiri učitelji in šolski sluga z redbino. Ognjegasec se je posrečilo iz gorečega poslopja rešiti pet učiteljev in 105 otrok. Pred pogoriščem so se odigravali pretresljivi prizori. Obupani starši so razmetavali kopice ožganih trupel, da bi našli svoje ljubljence. Groza je prevzela vse gledalce, ko se je pokazalo, da leste ognjegasecev ne segajo do tretjega nadstropja, tako da so bili otroci z učitelji v tem nadstropju izročeni smrti, ker so bila stopnišča že v plamenu. Prestrašeni otroci so skakali s tretjega nadstropja na cesto, kjer so obležali z razbitimi udi. Ko je prišla iz Clevelanda velika lesta, je bilo v tretjem nadstropju le še malo živih otrok, a v trenutku, ko so ognjegasci pristavili lesto, se je zgornje nadstropje zrušilo, plemeni so švigili do neba, pretresljiv krik je šel skozi vrste množice, in vsi, ki so še bili v poslopju, so zgoreli. Glavna krivda zadene šolskega slugo, ki je peč preveč zakuril ter imel glavni izhod vključ opetovani prepovedi do konec šolskega pouka zaklenjen. Pred glavnim izhodom so našli po požaru pet čevljev visok kup strašno ožganih trupel. Največ žrtev je Nemcev, ker je kraj po večini koloniziran z Nemci. Pri požaru se je zgodilo tudi več junaških činov. Neki Upton je skočil večkrat v gorečo poslopje ter rešil 18 otrok, potem pa se je zgrudil na ulici ter izdihnil vsled ran. Neki oče je prihitel pred šolo kmalu po izbruhu požara. Ko je zagledal pri izhodu svojo hčerko stisnjeno v gnječi, skočil je k njej ter jo zgrabil za roko, da jo reši iz gnječe, toda nesrečnemu otroku je izdril roko, nakar ga je popadla besnost, da je rjovel na tleh. Neko učiteljico so otroci v gnječi stisnili, da je umrla. — Šolska voditeljica je vsak teden po enkrat dajala signal, ki je v navadi po vseh ameriških šolah. Tudi to pot je dala tak signal, nakar so se otroci v mnenju, da se gre le za vaj, polagoma razvrstili v vrste ter po vojaško korakali iz šolskih sob. V hipu so švigili plameni iz kleti in v par minutah so objeli celo poslopje. Seveda je bil sedaj konec reda, in vse je planilo k ozkemu izhodu, kjer so se zagvozili, da niso mogli ne naprej ne nazaj.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 6. marca.

— Volitve v kranjski veleposelski kuriji. Danes je bila deželnozborska volitev v veleposelske kurije. Izmed 83 volilcev, jih je volilo 49. Izvoljeni so bili trije nemški veleposelsniki: Oton baron Apfalter, Anton grof Barbo, dr. Karel baron Born, Anton baron Codelli, Fran Galle, Leopold baron Lichtenberg, Rudolf grof Margheri, Fridrich baron Reehbach, Ethin Scholmayer-Liechtenberg in Josip baron Schwegel.

— Deželnemu poslancu Engelbertu Ganglju so bili poslani iz Ljub-

ljane trije brzojavni pozdravi: »V imenu slovenskega in istrskega hrvaškega učiteljstva, združenega v »Zavezni avstrijskih učiteljskih društev«, častitam k današnji sijajni zmagi. Živel vrli zastopnik kranjskega učiteljstva! Živeli Tvoji zavedni volilci! L. Jeleno, predsednik. — V imenu »Deželnega učiteljskega društva« Ti najiskreneje čestitam na častni izvolitvi, ki bo narodu, šoli in učiteljstvu v korist. Slava zavednim in zvestim Tvojim volilcem! Živeli! J. Režek, predsednik. — Ljubljansko učiteljsko društvo Ti čestita in se veseli Tvoje zmagi. Slava Tebi in zavednim idrijskim volilcem! I. ljubljanski učiteljski krožek. — Iskreno čestitamo! Slava in hvala zavednim idrijskim volilcem! Živili prijatelji naprednega učiteljstva in svobodne šole! II. ljubljanski učiteljski krožek.

— Celjski »Narodni List« o volilnem boju na Kranjskem. Današnji »Narodni List« piše med drugim o volitvah na Kranjskem tole: »Klerikalna stranka si ni upala postaviti v mestni skupini kandidatov stranke, ampak je dosegla s tajnimi spletkami v vseh mestnih volilnih skupinah, da so nastopili takozvani neodvisni kandidati, katere pa je stranka podpirala. Toda čuditi se je moral človek, da je te neodvisne kandidate z vso verno podpirala deželna vlada, da je šla klerikalcem v vsem in povsod na roko in še bolj čuditi se je moral vsakdo, da so za te neodvisne kandidate skupno z vlado in klerikalci šli tudi v boj Nemci in to ne morda samo eden ali drugi, ampak organizirano kot trdna četa so združili Nemci svoje glasove povsod na neodvisne kandidate. Ljubljana voli 2 poslance. Narodno-napredna stranka je postavila za kandidata dr. Tavčarja in dr. Trillerja. V trenutku, ko so izjavili vlada, Nemci in klerikalci, da bodo podpirali neodvisna kandidata dr. Ravniharja in dr. Gregoriča, je moral pasti vsak pomislek in zavladati je moralo načelo: Ljubljane ne sme nikdar zastopati poslanec, ki je izvoljen s pomočjo vlade in Nemcev. Ljut, naravnost gausen osebnosti bo se je bil v Ljubljani. »Nova Doba«, ona ista, ki se je svoj čas zgražala nad volilnim bojem na Stajerskem, je postala v volilnem boju furija, je postala torišče najgrših osebnih napadov na dr. Tavčarja in dr. Trillerja. Eno, kar nas je posebno zanimalo, moramo poudariti: v »Novi Dobi« se je vedno pisalo v tem tonu: dr. Ravnihar je kot Sokol najisteži narodnjak, kar pa on dela kot politik, to njega kot Sokola nič ne briga. Svo se je namreč za to, ali je imel dr. Ravnihar pakt z Nemci ali ne, ki so podpirali njegovo kandidaturu. On je zaupal in vendar je na drugi strani računl na nemške glasove. Mi odkrito priznavamo: ne verjamemo, da je imel pakt z Nemci. Vendar vključ temu moramo odločno izjaviti sledečo: dr. Ravnihar ni Sokol samo v sokolski telovadnici, ampak on je starosta slovenske sokolske zveze in kot tak je dolžan tudi kot politik tako nastopati, da ne omadežuje

riji Cimerman pri Sv. Marku pri Ptuj
eno kupovat. Predno so napravili
kučijo, so hoteli prorokovati Cimer-
manovim njuno prihodnost, zahteva-
li pa, da sta preje položila 4 K na
mizo. To sta storila. Nato jima je
eden izmed cigarov pomolil močno
dišeči robc pod nos, čigar posledica
je bila, da sta lahkoverna kmalo
trdno zaspala. Cigari so zdaj po-
kradli vse, kar so mogli v hitri do-
biti in kar je bilo pripravno zanje.
Ko sta se Cimermanova zbudila, ni
bilo cigarov nikjer. Orožnikom se je
posrečilo enega izmed njih izslediti.
Ta je Juri Koman iz Cukovca na
Hrvaškem. Pred mariborskim sodiščem
je bil obsojen na 3 mesece ječe.

Tržaško prebivalstvo šteje
zdaj 210.000 oseb. Pred petdesetimi
leti je imel Trst samo 104.707 ljudi,
leta 1810 pa 30.000.

Pokvarjena mladina. Menda ni
zlepa kod mladina tako pokvarjena
kot v Trstu. Dannadan beremo o hu-
dodelstvih, ki jih dela ta mladina,
seveda večinoma laška. Na pustno
nedeljo je devetletni Lovrenc Petrič
ukradel svojemu očetu 800 K ter jih
s štirimi par let starejšimi tovariši
pognal po grlu. Le 45 K so še re-
šili. Iz takih otrok pač ne more nič
dobra postati.

Suspendiran notar. Notar Fr.
Dubrovič v Podgradu je začel
suspendiran, ker je proti njemu raz-
pisana glavna razprava zaradi pone-
verjenja in se vrši zaradi enakega
delikta še druga kazenska preiskava.

Brezzični brzovaj na otoku
Visu. Trgovinsko ministrstvo name-
rava na otoku Visu napraviti brez-
zični brzovaj. Postaja bi bila v ne-
posredni bližini mesta Visa, delovala
bi 800 km v daljavo in služila bi
tudi v privatne namene.

Demonstracije v cerkvi. V
Višnji na Hrvaškem je ljudstvo
preteklo nedeljo v cerkvi med pridgo
demonstriralo proti župniku zaradi
njegovega madžaronskega obnašanja
pri zadnjih volitvah. Da si je župnik
rešil življenje, je moral pobegniti v
bližnji Trakošan.

Srbsko časnikarstvo društvo v
Belgradu priredi koncem tega me-
seca velik koncert na korist svojega
pokojninskega zaklada. Take koncerte
prireja vsako leto in doslej so sode-
lovali pri teh prireditvah opetovano
operne pevke iz Praga in Zagreba.
Letos se je obrnilo "Srbsko časni-
karsko društvo" na "Društvo sloven-
skih književnikov in časnikarjev" s
prošnjo, naj bi posredovalo, da bi pri
letošnjem koncertu sodelovala ena
izmed članic slovenske opere v Ljub-
ljani.

Poskušani samomor. Včeraj
okoli 10. si je v Česnovarjevem pre-
nočišču v Kolodvorskih ulicah z no-
žem prerezal vrat delavec Vincenc
Čelar, rojen 15. avgusta 1863 v
Vodjenici pri Petrovcu in se smrtno
nevarno poškodoval. Na lice mesta
došla policijska komisija je odredila,
da so poškodovanca prepeljali z re-
šilnim vozom v deželno bolnišnico.
Ponesrečenec se je, kakor kažejo vsi
znaki, omražil um. Dospel je že vče-
raj z vlakom na Jesenice ter tam
ovadil, da so ga na vlaku v nekem
predoru hoteli napasti trije Hrvatje,
katerim se je pa odkupil z 10 kro-
nami, da so ga pustili v miru. Menda
se jim je pa zdel že tam sumljiv, ker
so ga dali zdravniško preiskati in je
bil moč zelo razburjen in se je tako
bal za denar, da je odposlal 450 K
na Čelenu Vučevu v Petrovce. Ker
so se napadaleci po njegovi izjavi od-
peljali proti Ljubljani, so takoj brzo-
javili semkaj da jih primejo, a je
tukajšnja policija dognala, da niti eden
ni izstopil tukaj iz vlaka. Ob 8 uri
45 min. se je v Ljubljano pripeljal v
svrho kontroliranja za dozdevnim na-
padencem jeseniški stražnik in ker
ni tukaj ničesar bilo doznati, ga je
odvedel v navedeno gosilno prenočiš-
če, sam pa potem odšel kmalu ko je
šel Čelar v spalnico, je velel hišnemu
hlapcu Ivanu Metelku, da naj ga
udari ali vreže, da bode imel preje
mir. Ko je pa nekoliko pozneje pri-
peljal Metelko v omenjeno sobo spat
mizarskega pomočnika Antona Faj-
diga, je ležal Čelar s prerezanim
vratom že v krvi na tleh, poleg
njega pa je bil velik nož. V isti sobi
speči žagar Ivan Wolf je na hrup
prestrašeno skočil s postelje in zbežal
ven, ter se še le pomiril, ko je dognal,
da se je izvršil samomor. Nesrečnega
najbrže še okleva, a kolikor smo
mogli dosedaj poizvedeti, zelo blede
in zahteva samokres, da bi se ustrelil.

Delavsko gibanje. Včeraj se je
odpeljalo v Heb 25 Hrvatov, 80 Hrva-
tov in Slovencev je prišlo iz Amerike,
80 Kočevarjev pa z Dunaja.

Izgubljene in najdene reči.
Šolska učenca Pavlina Supinova je
izgubila srebrno žensko uro z zlato
verzičico. — Kuharica Katarina Kova-
čičeva je izgubila denarnico z manjšo
vratno denarja. — Soda, o katerih smo
včeraj poročali, da je enega iz Ljub-
ljane potegnil pekovski pomočnik
Cimperman, eden pa je spaval dalje,
po ponočnjaki vzeli pri sodomernem
radu. Pred Prilami in ju vrgli v

vodo. — Našla se je otročja kapica;
izgubljen je dobil v mlekarni Kon-
gresni trg 15.

Tedeniški izkaz o zdravstvenem
stanju mestne občine ljubljanske od
16 febr. do 23. febr. 1908. Število
novorojencev 29 (= 37 70/100), mrtvo-
rojenih 3, umrlih 18 (= 23 40/100),
med njimi so umrli vsled nezgode 1,
vsled samomora 1, za različnimi bo-
lezmi 16. Med njimi jebilo tujcev
9 (= 60 0/100), iz zavodov 11 (61 11/100).
Za infekcijskimi boleznimi so ob-
leli, in sicer: za škrlatno 1 z obzle-
prijemljav v dež. bolnico.

Opatijske novice. Razmere
pri električni železnici. V
»Slovenskem Narodu« se je že omeni-
lo, da vlada na tej železnici nered,
da mu ga tako hitro ni para. Ravna-
teljstvo se je takoj pobrigalo, da na-
pravi red, ki je pa trajal samo dva
dni, sedaj gre pa zopet vse po starem.
Sprevodniki zopet ne vedo, kdaj mo-
rajo odpeljati, niti kje se morajo kri-
žati z drugimi vozovi, vsled česar
morajo popotniki, ko so že vozovno
plačali, med potoma sredi proge iz-
stopati in hodeč nočes vzeti pot pod
noge proti svojemu cilju. Naj bi ra-
vnateljstvo električne železnice v Opa-
tiji vendar napravilo na tej progi
red. Če uslužbenci beže od električne
železnice, jih bolje plačajte, pa bodo
ostali. — Čudne prikazni. Na
progi električne železnice Matulje-
Opatija-Lovrana se vidi po tablah
nekake čudne prikazni v obliki na-
pisov, da človek ne more nikakor do-
gnati, v katerem jeziku so napisani.
Na križpotu v Matuljih je pribita
železna tabla, na kateri je komaj na
drugem mestu nekaj napisano, kar
bi moralo po mnenju ravnateljstva
biti hrvaško in kar se glasi takole:
»Hodanje potraciancia je zabranje-
no,« a v vozovih te železnice se pa
sveti zopet na drugem mestu: »Za-
branjeno je razgovarati sa konduk-
tor.« Tako mrevarenje jezika je
škandalozno in zahtevamo od ravnat-
eljstva, da stori svojo sveto dolžnost
in da napravi napise, kjer bo hrva-
ščina na prvem mestu, in sicer taka
hrvaščina, kakršna je v resnici. Ob-
činam Volosko-Kastav bi pa pripo-
ročili, da store svojo dolžnost in da
tež družbi povedo, da se ni norčevati
iz našega jezika. — Sprevodni-
ki električne železnice so
menda skoraj sami Zgornji Stajerci.
Če takega jokla vprašaš, te pogleda
kakor bik nova vrata, odpre usta, iz
katerih se izvali »boos ich verste
nicht bindische«, ali pa »bos hater
gsogt«. Pretekli teden se je peljal iz
Opatije v Volosko neki gospod. Ker
je pa med potjo precej veter pihal, je
prosil dotični gospod vljudno spre-
vodnika, naj zare vrata od voza. Od-
govor mu je bil: »Bos, sprechen sie
deutsch, ich verstehe nicht krob-
tisch.« Ko je gospod le ostal pri svo-
ji zahtevi, obrnil se je sprevodnik k
nekemu drugemu v bližini stoječemu
in ga vprašal, s tem ljudem prirojen
oliko: »Bos sogt er?« Pa tudi grobi
so ti sprevodniki, kar se je videlo te
dni, ko se je nekemu posestniku iz
Voloske splašil konj pred vozom ele-
ktrične železnice. Sprevodnik je po-
sestnika nagnal z »windischerjem«,
naj gre vole gonit, a ne konje. Sploh
so nekateri teh ljudi take sirovine,
da jim bo treba pokazati ostre zobe,
da bodo pametnejši in dostojnejši.
— Gostje v Voloski. Knez Win-
dischgrätz s soprogo, hčerjo pokojne-
ga prestolonaslednika Rudolfa, pri-
de v kratkem v Volosko v vilo Irene,
kjer ostane tri mesece. — Čez 4.500
kron čistega dobička je ostalo za
družbo sv. Cirila in Metoda za Istro
od plesa, katerega je priredil posebni
odbor dne 15. februarja t. l. v hotelu
(Bristol) (Rudović) v Opatiji. Čestita-
nja vredno! — Tujci v Opatiji.
Opatijo je obiskalo od 1. septem-
bra 1907 do 26. februarja 1908
11.464 oseb, od 20. do 26. februarja
jih je prišlo 1005, a 26. februarja je
bilo v Opatiji 2866 gostov.

Drobne novice.

— Grofovstvo je dobil velepose-
stnik v Pleszovu Vladimir pl. Osie-
cimski - Czapski.

— Boj med Šokci in orožniki. V
Petardi pri Pečuhu je orožniška pa-
trulja prepovedala v gostilni Šok-
cem peti hrvaške pesmi. Hrvatje so
orožnika nagnali iz gostilne, nakar
so ostali orožniki na cesti začeli stre-
ljati na Šoke ter dva ustrelili, več
pa jih ranili.

— 22 rudarjev je zgorelo v rud-
niku v Hamsteadu pri Birminghamu.

— Nenavaden vzrok samomora.
V Berlinu je skočila v vodo 13letna
hčerka učitelja Mansteina vsled žalo-
sti, ker se je njena učiteljica omoži-
la. Ko se mati spoznala svojo hčerko
v mrtvašnici, se je zastrupila.

— Zgorelo je dvorno gledališče
v Meiningenu z dragoceno biblioteko
vred.

— S 100 metrov visokega stolpa
cerkve sv. Petra v Monakovem je
skočil neznan tujec ter se razbil, da
trupla nihče ne prepozna.

Razne stvari.

* **Največji smaragd na svetu.**
V Charlottenburgu je prišla v kon-
kurs gospe Kallau, vdova majorja
Kalana. Vdova je lastnica največjega
smaragda na svetu. Smaragd tehtá
414 karatov ter je vreden 310.000
mark.

* **Najmanjši vojak francoske**
vojske je Marcel Lottier, ki
je visok 125 cm. Na Francoskem pri
asentiranju zdej ne gledajo na viso-
kost človeka, ampak le da ima 50 kg
teže.

* **Vseučilišča v Evropi.** Nemci-
ja ima 21 vseučilišč z 49.079 dija-
ki, Francija 16 vseučilišč z 31.494 dija-
ki, Avstro-Ogrska 11 vseučilišč z
29.509 dijači, Anglija 15 vseučilišč
s 24.716 dijači, Italija 21 vseučilišč
med temi 4 svobodne, s 24.281 dijači.
Rusija 9 evropskih vseučilišč s
23.257 dijači, Španija 9 vseučilišč,
izmed katerih pa je znano število di-
jakov le na šestih, in sicer 12.301,
Švica ima 7 vseučilišč in le 6485 di-
jakov, Belgija 4 s 6079 dijači, Šved-
ska 3 vseučilišča s 5262 dijači, Ru-
munija 2 vseučilišči s 4949 dijači,
Nizozemska 5 vseučilišč s 4020 dija-
ki, Grška 1 vseučilišče z 2598 dijači,
Portugalska 1 vseučilišče s 1700 di-

Sloenci in Slovenke! Ne zablite družbe sv. Cirila in Metoda!

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 6. marca 1908

maščeni papir.	Dinar	Blago
majska renta . . .	97 90	98 10
srebrna renta . . .	97 85	98 05
avstr. krona renta . . .	97 80	98 —
zлата . . .	116 90	117 10
ogrška krona renta . . .	94 25	94 45
zлата . . .	112 20	112 40
posojilo dež. Kranjske . . .	97 75	98 75
posojilo mesta Spiljet . . .	100 10	101 10
Zadar . . .	99 85	100 85
bos.-herc. železniško posojilo 1902 . . .	98 90	99 90
česka dež. banka k. o. . .	97 75	98 75
zast. pisma gal. dež. hipotečne banke . . .	99 50	100 50
pešt. kom. k. o. z 10% pr. . .	103 —	104 —
zast. pisma inner. hranilnice . . .	99 —	100 —
zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice . . .	98 —	99 —
z. pis. ogr. hip. ban. obl. ogr. lokalnih železn. d. dr. . .	99 25	100 25
obl. česke ind. banke . . .	98 50	99 50
prior. lok. želez. Trst-Poreč . . .	99 75	100 75
prior. dolenskih žel. . .	99 50	99 75
prior. juž. žel. kup. 1/4% . . .	98 75	99 75
avstr. pos. za žel. p. o. . .	98 75	99 75

Srečke od 1. 1860% . . .	151 —	155 —
iz l. 1864 . . .	262 —	266 —
iz l. 1864 . . .	149 75	153 75
zem. kred. I. emisije . . .	273 25	279 25
zem. kred. II. . .	271 —	277 —
ogrške hip. banke . . .	246 50	252 50
srbške & frs. 100 — . . .	101 50	107 50
turške . . .	187 75	188 75
Srečke . . .	21 90	23 90
Kreditne . . .	853 —	463 —
mašinske . . .	111 —	—
krakovske . . .	102 —	108 —
ljubljanske . . .	64 50	68 50
avstr. deč. križa . . .	51 50	55 —
Ogr. . .	28 75	30 5
Rudolfove . . .	50 —	76 —
Sačburške . . .	220 —	230 —
Dunajske kom. . .	505 —	515 —

Dolinske . . .	142 60	143 60
južne železnice . . .	671 25	672 25
Avstr.-ogrške banke dein. . .	1716 —	1726 —
Avstr. kreditne banke . . .	644 10	645 10
Ogrske . . .	776 —	777 —
Zivnostenske . . .	239 75	240 75
Premogokop v Mostu (Brux) . . .	738 —	744 —
Alpske montan . . .	659 25	660 25
Praske žel. ind. dr. . .	2629 —	269 —
Alma-Murányi . . .	541 40	542 40
Trboveljske prem. družbe . . .	262 —	265 —
Avstr. orožne tovr. družbe . . .	550 —	557 —
Česke sladkorne družbe . . .	153 —	157 —

Valuta . . .	11 35	11 37
20 franki . . .	19 11	19 13
10 marke . . .	23 50	23 56
100 franki . . .	24 04	24 10
100 marke . . .	117 60	117 8
Česki bankovci . . .	95 70	95 95
100 franki . . .	2 51	2 51
100 marke . . .	4 84	5 —

Žitne cene v Budimpešti.	
Dne 6. marca 1908.	
Termin . . .	
Pšenica za april . . .	50 kg K 11 95
Pšenica za oktober . . .	50 kg K 9 84
Rž . . .	50 kg K 10 55
Koruzna za april 1908 . . .	50 kg K 6 58
Oves . . .	50 kg K 7 82

Er je najfinjša kakovosti;	
zato povsod priljubljena.	
Er je strokovno potom vročega zraka pražena;	
zato fino aromatična.	
Er je prosta nezrelim in nezdravim zrn;	
zato zdravju neškodljiva.	
Er je najizdatnejša	
zato najcenejša.	

Prva ljubljanska veika žgalnica kave
KAREL PLANINŠEK
Ljubljana, Dunajska cesta, nasproti kavarni Europe.

Naznanilo.
Usojam si p. n. občinstvu vljudo naznanjati, da sem prevzela
restavracijo „hotela VEGA“
v Spodnji Šiški.
Toči se izbirno **dvojne menigeške marčeno**
pivo, najboljša **maravna vina** kakor črna, rdeča, bela in v
steklenicah ter **kava in čaj**.
Mrzla in gorla jedila po zmerni ceni se vedno dobivajo.
V zabavo je p. n. gostom na razpolago **pianino**. Ob nedeljah in praznikih
igra dobro znani ugleševalec klavirjev, gosp. Jurásek.
Tudi se nudi p. n. tujcem prilika za **prenočevanje**, cena je nizka.
Častitim obiskovalcem obljubljam, da se bom potrudila vsem željam po
najboljši možnosti ustreči, se priporočam z odličnim spoštovanjem
TONČKA JERŠAN.

Iskrajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslavšek.

Zahvala.

Vsem onim p. n. gospodom gostom restavracije na juž. kolodvoru v Ljubljani, zlasti še gosp. restavraciji Jos. Schreyu, ki so med sabo nabrali lepo svoto in mi jo danes poslali po strojevodju g. Kesslerju, izrekam tem potom svojo najtoplejšo zahvalo. S kako radostnim srcem sem ta velikodušni dar sprejela in kako dobro mi je došla ta izdatna in nepričakovana podpora, je umevno, če se pomisli, da mi je ponesrečeni soprog zapustil pet malih gladnih otročičev in niti krajcarja denarja.

Bog plati milim dobrotnikom!

Raskovec, 5. marca 1908.

Alojzija Zavri

vdova po ponesrečenem prov. žel. čuvaju.

Meteorološko poročilo.

marca	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
5	9 sv.	741.4	4.1	sl. vzhod del. oblak.	
6	7. aj.	741.7	2.1	bresvetno	jasno
7	2. pop.	740.8	5.5	slab jug	oblačno

Srednja večerajša temperatura: 4.1° nor
malna 1.9°. — Padavina v mm 0.0.

Mesečna soba

lepo meblirana, s posebnim vhodom in razgledom na ulico, se odda 1 ali 2-ma gospodoma.

Več se poizve na Starem trgu štov. 9, II nadstropje. 804—

DRVA

Ker sem v svojo pekarnico uvedel kurjavo s premogom, se prav ceno (eventualno tudi na sežnje) prodajam vsa drva na mojem lesišču (na ogli Igriških in Hilsnerjevih ulic), to je okoli 100 sežnjev lepih suhih drv in 20 sežnjev mehkih drv.

Jean Schrey.

Najboljše ure

čez 30.000 kupljenih!

1.45 gld.	3.25 gld.
-----------	-----------

Dobro iđoča nikljasta remontoirka s sekund. kazalcem #furna 1 gld. 45 kr. — Gloria srebrna remontoirka lepo gravirana s sek. kazalcem, 36 urna gld. 70 kr. — Prično poslađ remontoirka, 12 švic kolesja, 3 urna gld. 85 kr. — Roskopf patent remontoirka, dvojnati pokrov gld. 25 kr. — Amer. double zlata remontoirka z lepimi 3 gravir. pokrovi gld. 60 kr. — Za vsako uro štetno pismono jamstvo Po povzetju pošilja. 843—1

S. KOHANE izvoz ur Krakov št. 358.
Za neugajajoče denar nazaj.
Nešteto ponaročil od dostojanstvenikov in dr. Cenovniki zastoj in poštnine prosto

Za spomladnjo in poletno sezijo

popolno sortirana zaloga sveže dospelih 25.000 kosov damske, moške, dekliške, deške konfekcije in sicer: čez 5000 najmodernejših suknenih oblek od gld. 4, 7-50, 10 naprej;

čez 1500 svršnikov in raglanov najnovejših barv od gld. 6, 9, 12 naprej;

čez 2500 otroških in deških oblek od gld. 1-90, 3-50 naprej;

čez 1000 dolgih pelerin iz velblodje dlake ali gumastih od gld. 3, 5 naprej;

čez 5000 damskih jopic, paletotov, plaščkov in kostumov od gld. 3, 5, 10 naprej;

čez 10.000 kril, bluz, pasov, kakor tudi moških klobukov, športnih čepic in perila.

Pariški in berlinski modeli za damsko konfekcijo vsak čas v zalogi; dalje tudi izvirne angleške športne obleke in svršniki.

Naročila po meri se izvršujejo na Dunaju najfinije in najhitreje.

Pošiljate na izbiro se pošiljajo tudi brez povzetja kamorkoli. 832—1

Čudovito nizke cene! Angleško skladišče oblek

O. Bernatović v Ljubljani, Mestni trg 5.

Zdrave delavke

od 16.—35. leta se sprejemajo k trajajočemu, lahku in dobro plačanemu delu v tovarni v Gradcu, Moserholgasse 50—54. 814—3

V bližini nove gimnazije na Poljanah se odda takoj

mesečna soba

s posebnim vhodom in električno razsvetljavo. Naslov v upravnistvu „Slovenskega Naroda“. 798 2

Sprejemem koncipijenta

Prednost ima oni, ki ima triletno prakso § 31 c. p. r. 807—3

Dr. Jos